

Dosarul nr. 2rac-180/19

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Gîrleanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

5 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” împotriva Întreprinderii Individuale „Novicov” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim”, prin intermediul avocatului stagiar Roman Tîmbur și s-a menținut hotărârea din 6 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 19 decembrie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Individuale „Novicov” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în baza facturilor fiscale Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim”, în calitate de vânzător a livrat Întreprinderii Individuale „Novicov”, marfă de calitate în asortiment, iar ultima în calitate de cumpărător urma să o primească și să o achite.

S-a menționat că, conform actului de verificare a plăților din data de 16 mai 2016, datoria pârâtului este în mărime de 899, 90 de lei. Respectiv, întru soluționarea pe cale amiabilă a litigiului, la 27 mai 2016 a fost expediată în adresa pârâtului cererea de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, prin care acestuia i s-a comunicat posibilitatea de a achita în termen de 7 zile calendaristice datoria formată. Cererea dată însă a rămas fără soluționare și răspuns din partea pârâtului.

S-a explicat că, întrucât timp de o perioadă îndelungată pârâtul nu a achitat datoria existentă, în conformitate cu prevederile art. 619 alin. (2) din Codul civil, i s-a calculat dobânda de întârziere (11 iunie 2016 – 3 ianuarie 2017), în mărime de 98, 11 lei.

Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” a solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a datoriei în mărime de 899, 90 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 98, 11 lei, precum și taxa de stat în cuantum de 270 de lei.

Prin hotărârea din 6 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” a fost respinsă ca fiind tardivă. S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 135 de lei.

Prin decizia din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim”, prin intermediul avocatului stagiar Roman Tîmbur și s-a menținut hotărârea din 6 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 1 martie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a declarat recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, la adoptarea deciziei contestate, instanța de apel a încălcat și/sau a aplicat eronat normele de drept material.

A menționat că, instanța de judecată nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar decizia contestată este contradictorie materialelor cauzei.

În opinia recurente, factura fiscală emisă nu are termen de prescripție, respectiv, termenul de prescripție începe să curgă din momentul în care creditorul a solicitat de la debitor executarea obligației în conformitate cu dispozițiile art. 575 alin. (1) din Codul civil.

Totodată, a relatat că, instanța de apel nu a pătruns în esență, circumstanțele cauzei, nu a constatat cu certitudine forța probatorie a actelor anexate, precum și nu a soluționat obiectiv cauza civilă.

În drept, și-a întemeiat recursul în temeiul dispozițiilor art. 267 alin. (1), 270, 272, 512 alin. (1), 513, 514, 572 alin. (1), (2), art. 575 alin.(1), 602, 753 din Codul civil, art. 239, 432 alin.(2) lit. c), 440, 445 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. Totodată, a cerut și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de două luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 29 noiembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 1 martie 2019, este în termen.

Prin încheierea din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a fost considerat admisibil, fiind transmis în Colegiul lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul

recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din suportul probatoriu anexat la materialele cauzei se denotă cu certitudine că, prin factura fiscală nr. FU4397458 din 10 mai 2013, Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” a livrat Întreprinderii Individuale „Novicov” marfă în asortiment (f.d.4).

Conform actului de verificare a evidenței contabile pentru perioada 1 ianuarie 2009 – 16 mai 2016, s-a stabilit că Întreprinderea Individuală „Novicov” datorează Societății cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” suma de 899, 90 de lei (f.d.5-14).

Ca rezultat a neexecutării obligației, la 5 iulie 2016 Societatea cu Răspundere Limitată „PFB Legal Consulting” a expediat în adresa Întreprinderii Individuale „Novicov” reclamație, prin care a solicitat în termen de 7 zile din momentul recepționării reclamației, restituirea datoriei în sumă de 899, 90 de lei (f.d.15).

Reclamația dată însă a fost ignorată de către Întreprinderea Individuală „Novicov”, fapt ce a generat depunerea prezentei acțiuni în instanța de judecată.

Fiind investite cu judecarea pricinii, instanțele de judecată au concluzionat că Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” a omis termenul stabilit de lege întru înaintarea acțiunii, iar pe parcursul examinării cauzei în fond și în apel nici nu a solicitat repunerea în termen.

Instanțele ierarhic inferioare au stabilit că factura fiscală nr. FU4397458, în baza căreia se solicită încasarea datoriei a fost emisă la data de 10 mai 2013, însă cererea de chemare în judecată a fost depusă în instanță la 19 decembrie 2017, adică peste 4 ani de zile. Mai mult, și somația a fost înaintată către pârât peste termenul de 3 ani de zile.

Judecând cauza în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele ierarhic inferioare au examinat pricina cu aplicarea eronată a normelor de drept material și eronat au ajuns la concluzia tardivității cererii de chemare în judecată.

Or, de fapt, instanțele de judecată greșit au reținut că, termenul de prescripție a început să curgă pentru Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” din momentul emiterii facturii fiscale, adică la data de 10 mai 2013.

În acest sens se menționează prevederile art. 267 alin. (1) din Codul civil, (în redacția Legii nr. 1107-XV din 6 iunie 2002), renumerotat prin Legea 133 din 15 noiembrie 2018 (în vigoare din 1 martie 2019), în art. 391 alin. (1) din Codul civil, conform căruia termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Art. 272 alin. (3) din Codul civil (în redacția Legii nr. 1107-XV din 6 iunie 2002), modificat prin Legea 133 din 15 noiembrie 2018 (în vigoare din 1 martie 2019),

renumerotat în art. 395 alin. (3) din Codul civil, statuează expres că în raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligației sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data când creditorul a cerut executarea.

Totodată, art. 575 alin. (1) din Codul civil, (în redacția Legii nr. 1107-XV din 06 iunie 2002), modificat prin Legea 133 din 15 noiembrie 2018 (în vigoare din 1 martie 2019), renumerotat în art. 861 alin. (1) din Codul civil, notează că în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Raportând prevederile legale enunțate litigiului dat, Colegiul reține că în speță sunt aplicabile prevederile art. 575 alin. (1) din Codul civil, or, la caz lipsește un contract ce ar reglementa termenul scadent al obligației de plată pentru mărfurile livrate, iar factura fiscală nu constituie decât un document justificativ, ce stă la baza înregistrărilor în contabilitatea furnizorului și a cumpărătorului, fiind un mijloc de probă cu privire la operațiunea facturată.

Respectiv, Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” era în drept de a solicita oricând executarea obligației de către Întreprinderea Individuală „Novicov” privind achitarea sumei de 899, 90 de lei cu titlu de datorie, indiferent de termenul care s-a scurs de la data emiterii facturii fiscale în baza căreia s-a livrat marfă.

În speță, Colegiul reiterează că la data de 5 iulie 2016 Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” a expediat cerere prealabilă, care a fost recepționată de către Întreprinderea Individuală „Novicov”.

Astfel că, termenul de prescripție a început să curgă pentru Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” din momentul expirării a 7 zile indicate în cerere prealabilă, termen în care întreprinderea urma să-și execute obligația de a achita datoria.

Or, dacă termenul executării obligației nu este indicat sau este condiționat de momentul cererii din partea creditorului, atunci debitorul este obligat din momentul înaintării cererii de către creditor să-l execute.

În concluzie, Colegiul judiciar conchide că instanțele ierarhic inferioare pripit au aplicat prevederile legale referitor la prescripția extinctivă și începutul curgerii acesteia.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În circumstanțele existente, pornind de la premisa că instanța de fond s-a expus asupra acțiunii prin aplicarea termenului de prescripție, constatându-l ca fiind omis de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim”, iar instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a menținut soluția instanței de fond, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de

Justiție ajunge la concluzia de a casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare întru examinarea acțiunii sub aspectul temeiniciei.

Totodată, instanța de apel urmează să verifice împuternicirile Societății cu Răspundere Limitată „PfB Legal Consulting” de a reprezenta Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” (înaintarea cererii prealabile, reprezentarea în instanțele de judecată), or, din procura și contractul de mandat anexate la materialele cauzei (f.d.83-84) nu este clară perioada valabilității acestora.

Deci, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

Din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel, în aceiași instanță, în alt complet de judecători.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr.

Se casează integral decizia din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Auromex Prim” împotriva Întreprinderii Individuale „Novicov” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Marina Pitic

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu